

Staatsbosbeheer
T.a.v. de heer C.M. van der Vaart
Postbus 330
5000 AH TILBURG

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
- 7 NOV. 2017		ODH-2017-00111539	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	Marlies van der Welle
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
-		00489770	T&V Groen	06 528 84 228
Betreft				Email
Droomfonds, deelprojecten Westplaat en Korendijkse Slikken –Bestuurlijk rechtsoordeel Wet natuurbescherming				marlies.van.der.welle@odh.nl

Geachte heer Van der Vaart,

Op 29 mei 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) voor het overtreden van de verboden in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de Wnb. De aanvraag heeft betrekking op natuurontwikkelingsmaatregelen in het kader van Droomfonds Haringvliet in de Westplaat en natuurontwikkelingsmaatregelen en het aanpassen van het bestaande wandelpad in de Korendijkse Slikken in het Natura 2000-gebied Haringvliet. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van rustplaatsen van de Noordse woelmuis. Hierbij laten wij u weten dat u daarvoor geen ontheffing nodig heeft. Hieronder wordt dit toegelicht en leest u wat dit voor u betekent.

Het verzoek

Beschrijving activiteit

U heeft gevraagd de volgende activiteiten te beoordelen: natuurinrichtingsmaatregelen Westplaat en natuurontwikkelingsmaatregelen en het aanpassen van het bestaande wandelpad in de Korendijkse Slikken. Beide locaties zijn gelegen in het Natura 2000-gebied Haringvliet.

Daarbij geeft u aan de werkzaamheden onder de volgende randvoorwaarden op de volgende wijze uit te zullen voeren:

- Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode van de Noordse woelmuis (na de voortplantingsperiode en voor de winterrust);
- Het bestaande wandelpad in de Korendijkse Slikken wordt opgeknapt, waarbij (potentieel) leefgebied van de Noordse woelmuis wordt gespaard;
- Voordat de (graaf)werkzaamheden worden uitgevoerd, worden Noordse woelmuizen weggevangen en naar geschikt leefgebied verplaatst;
- Na afloop van de werkzaamheden zijn de betreffende percelen geschikt(er) als potentieel leefgebied voor de Noordse woelmuis.

Periode

Uw activiteit vindt plaats in de periode 1 december 2017 tot en met 1 december 2019.

Relevante ecologische onderzoeken

Bij de aanvraag is het volgende stuk gevoegd:

- Natuurtoets Deelprojecten Droomfonds Haringvliet, opgesteld door Royal HaskoningDHV, d.d. 23 mei 2017.

Beoordeling

Omschrijving activiteiten en beoordeling

De aanvraag heeft betrekking op twee deelprojecten in het kader van Droomfonds Haringvliet. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Deelproject Westplaat

Het stelsel van geulen en krekens op de Westplaat staat al in open verbinding met het Haringvliet. Deze aanpassing aan de inrichting is in 2003 gerealiseerd in het kader van het programma Deltanatuur van de provincie Zuid-Holland. Door de wisselende waterstanden en de hoogteverschillen in het gebied is het gebied botanisch divers en wordt het door vissen gebruikt als paai- en opgroeigebied en door vogels als broed- en foerageergebied.

In het centrale deel van de Westplaat is een groot deel ($\pm 8,4$ ha) niet afgegraven. Zonder verdere ingrepen zal dit deel zich ontwikkelen richting bos en ruigte. Dit deel wordt nu ca. 60 à 70 cm afgegraven en ingericht als een slikken- en krekensstelsel voor kustbroedvogels.

Aan de west- en oostkant van het getijdegebied bevinden zich nu graslanden. In het westen is de kwaliteit goed. In dit deel wordt een verschrallingsbeheer gevoerd en heeft zich bloemrijk hooiland ontwikkeld. Aan de oostzijde is een perceel uitgegeven in eenjarige pacht aan een boer. De pachtovereenkomst wordt niet meer verlengd zodat dit deel grasland met beperkte inrichtingsmaatregelen kan dienen als opvanggebied voor wintergasten.

De maatregelen zullen gefaseerd worden uitgevoerd en duren maximaal 5 weken in de periode september-oktober. De vrijgekomen grond wordt via vaste routes vervoerd om verstoring van aanwezige vogels, bodem en vegetatie te minimaliseren. Voor het afgraven wordt vegetatie verwijderd en worden eventueel aanwezige Noordse woelmuizen weggevangen en verplaatst naar geschikt leefgebied in de directe omgeving. Na herinrichting van het gebied neemt de geschiktheid van het gebied als leefgebied voor de Noordse woelmuis toe door vernatting..

Na het herinrichten van het gebied vinden er geen specifieke activiteiten plaats, anders dan wat nodig is voor het reguliere beheer.

De maatregel afgraven van een perceel is een instandhoudingsmaatregel die direct verband houdt of nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Deze maatregel is nader uitgewerkt in het beheerplan als instandhoudingsmaatregel. De verboden bedoeld in artikel 3.5 en 3.6 van de Wnb zijn niet van toepassing op handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, van de Wnb. Dit betekent dat voor deze maatregel geen ontheffing benodigd is.

Het vervoeren van vrijkomende grond naar de Slijkplaat houdt niet direct verband met of is nodig voor het beheer van een Natura 2000-gebied en is niet nader uitgewerkt in het beheerplan. Bij het vervoeren van de grond worden geen verbodsbepalingen overtreden, waardoor een ontheffing niet aan de orde is. Dit deelproject wordt dan ook niet in de verdere beoordeling betrokken.

Deelproject Korendijkse Slikken

Het natuurgebied 'Korendijkse Slikken' heeft een oppervlakte van in totaal 466 ha en bestaat uit 2 delen: het bekade deel ('s Lands Bekade Gorzen) en het niet-bekade deel (de eigenlijke Korendijkse Slikken). Het bekade deel is een cultuurlandschap dat met molens bemalen wordt en waar vooral weidevogels en overwinterende ganzen voorkomen. Het niet-bekade deel staat onder invloed van het Haringvliet. De aangevraagde activiteit vindt in beide delen van het gebied plaats.

Tijdens de aanlegfase vinden de volgende activiteiten plaats:

- Herstel bestaande kreken (uitgraven en oevers verflauwen);
- Houtige opslag verwijderen;
- Verlagen maaiveld percelen gericht op creëren intergetijdzone;
- Opknappen en uitbreiden van het bestaande wandelpad.

Door het herstellen van de kreken wordt de verdroging van het gehele gebied tegen gegaan. De kreken worden dieper uit gegraven, zodat er meer water het gebied in kan stromen. Tevens worden de oevers verflauwd zodat er een groter deel van het gebied onder invloed van het getij komt te liggen. Water kan via het stelsel van kreken weer voldoende diep in het gebied binnendringen. In deze kreken kan optimaal paai- en opgroeibiotoop voor vissen ontstaan. De afwisseling van stromend en stilstaand water maakt het voor trekvisser aantrekkelijk om het gebied in te zwemmen. Door de aanleg van stukken intergetijdengebied komt er een afwisselende onderwatervegetatie waarin vissen zich kunnen voortplanten.

Daarnaast wordt op een aantal percelen houtige opslag verwijderd en het maaiveld verlaagd, zodat ook deze in de intergetijdzone komen te liggen. De afwisseling tussen diep en ondiep water en de bijbehorende vegetatie zorgen voor kwalitatief goede paai- en opgroeigebieden voor vissen.

In aanvulling op de natuurmaatregelen wordt de bestaande wandelroute opgeknapt en uitgebreid. De huidige wandelroute is opengesteld van 1 juli tot 1 december. Het nieuwe wandelpad zal alleen toegankelijk zijn vanaf 15 juli tot 1 december. Het nieuwe wandelpad wordt zoveel mogelijk aangelegd op de plaats van het bestaande pad en heeft een lengte van ongeveer 3,9 km.

Aan het einde van de wandelroute op het uiterste noordwestelijk gelegen punt van de Korendijkse Slikken wordt een uitkijktoren gebouwd in het kader van het project Haringvliet uit de Hoogte (geen onderdeel van deze aanvraag). Het huidige wandelpad wordt slechts sporadisch gebruikt. Dit heeft vermoedelijk te maken met de slechte toegankelijkheid van het wandelpad, waardoor het alleen met laarzen begaanbaar is. Het verbeteren van de begaanbaarheid van het wandelpad, in combinatie met de realisatie van een uitkijktoren aan het eind van het wandelpad zal naar verwachting leiden tot een intensiever gebruik van het wandelpad.

Na het herinrichten van het gebied wordt er gewandeld en gebruik gemaakt van de uitkijktoren. Daarnaast vindt er regulier beheer plaats aan het wandelpad en in het heringerichte gebied.

De natuurinrichtingsmaatregelen zijn instandhoudingsmaatregelen die direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Deze maatregelen zijn nader uitgewerkt in het beheerplan als instandhoudingsmaatregelen. De verboden bedoeld in artikel 3.5 en 3.6 van de Wnb zijn niet van toepassing op handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, van de Wnb. Dit betekent dat voor de natuurinrichtingsmaatregelen geen ontheffing benodigd is. Deze maatregelen worden niet verder beoordeeld.

Het opknappen en uitbreiden van het wandelpad is een activiteit die niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied. Op de Korendijkse Slikken bevindt zich een grote populatie van de Noordse woelmuis. De soort is aanwezig op alle onbegraasde delen. Door alleen gebruik te maken van het bestaande wandelpad en dit op te knappen vindt er geen ruimtebeslag plaats op het leefgebied van de Noordse woelmuis. Ook worden er geen vaste rust- en verblijfplaatsen vernield of beschadigd. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periode van deze soort (na afloop van de voortplantingsperiode en voor de winterrust, in de maand oktober) wordt verstoring eveneens voorkomen.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is een ontheffing op grond van artikel 3.8, van de Wnb voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van rustplaatsen van de Noordse woelmuis niet nodig.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
Voor dezen,

Ing. L. Hopman
Hoofd toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden